

Kézikönyv pénzmosás megelőzési ellenőrzésekhez

1./ Jogsabályi alapok:

- A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló **2017. évi LIII. törvény (Pmt.) 5. § da)** pontja alapján az ügyvédek felügyeletét az a területi kamara látja el, amelyiknek az ügyvéd a tagja
- Az ügyvédi tevékenységről szóló **2017. évi LXXVIII törvény (Üttv.) 186. §-a** foglalkozik a hatósági ellenőrzéssel. A **186. § (4)** bekezdés alapján a kamarai hatósági ellenőrzést a területi kamara hivatalból indítja meg, amely ellenőrzés a **186. § (5)** bekezdése szerint a területi kamara által közzétett éves ellenőrzési terven alapul.
- Az **Üttv. 186. § (6)** alapján a területi kamara az általa felügyelt ügyvédi tevékenységet gyakorlókat a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény szerinti felügyeleti kockázatértékelésben meghatározott kockázati csoportokba sorolja. A legmagasabb kockázatú csoportba tartozók esetén legalább évente, a legalacsonyabb kockázatú csoportba tartozók esetén legalább ötévente ellenőrzési terv szerinti ellenőrzést kell folytatni.
- Az **Üttv. 187. § (1)** bekezdése szerint a területi kamara a hatósági ellenőrzés során az ellenőrzés céljának eléréséhez szükséges mértékben kötelezheti az ellenőrzöttet adatszolgáltatásra, illetve léphet be az ellenőrzött irodájába, fiókirodájába, alirodájába, tekintheti meg az ellenőrzött iratait és nyilvántartásait, kérhet azokról másolatot
- Az **Üttv. 171. § (3)** bekezdése alapján A 186. § (6) bekezdésben meghatározott hatósági ellenőrzést a területi kamara elnöksége által kijelölt vizsgálóbiztos folytatja le

2./ Az ellenőrzési eljárás gyakorlati útmutatója: a **14/2018. (VI.25) MŰK Szabályzat 2. fejezete**

- az eljárás indulása: az elfogadott éves ellenőrzési tervben meghatározottak alapján az ellenőrzés vagy az Elnökségi ülésen történt kijelölés, vagy a kockázat értékelésen történő besorolás miatt indul.
Helyszíni ellenőrzés esetén a vizsgálóbiztos köteles tevékenységének megkezdéséről az ellenőrzött ügyvédet, kamarai jogtanácsos esetében annak munkáltatóját is a helyszíni ellenőrzést megelőző legalább 8 nappal tájékoztatni (minta: 1. számú melléklet). Az írásbeli értesítést követően érdemes minél előbb időpontot egyeztetni az ellenőrzöttel (telefonon, emailben stb.), majd ezt írásban is megerősíteni
- a vizsgálat időtartama: az elrendelésétől számított három hónapon belül be kell fejezni, indokolt esetben ez a határidő egy alkalommal további három hónappal meghosszabbítható
- a helyszíni ellenőrzéskor a jegyzőkönyv felvételét megelőzően kérjük el az ügyvédi igazolványt adategyeztetés céljából, illetve adjuk át a nálunk lévő megbízó levelet (3. számú melléklet); helyszíni ellenőrzés helye a kamarai jogtanácsos ellenőrzésekor az ellenőrzött kérésére lehet a munkáltató székhelyétől eltérő címen is, amennyiben az ellenőrzött kamarai jogtanácsos szokásos munkavégzése ott történik
- helyszíni ellenőrzéskor a kamarai jogtanácsoson kívül a munkáltató által kijelölt képviselő is jelen lehet

- a helyszíni ellenőrzés kamarai hatósági ellenőrzésnek minősül, ennek során:
- szóban vagy írásban tájékoztatást kérhetünk az ügyvédtől, az ügyvéd alkalmazottjától a Pmt. és a Kit. szerinti kötelezettségek teljesítéséről
  - iratok és nyilvántartások bemutatására kötelezhetjük az ügyvédet, kamarai jogtanácsos esetében legalább 3 munkanappal előzetesen jelezni kell ezen ellenőrzési igényt
  - az ügyvéd irodájába, alirodájába, annak bármely helyiségébe beléphetünk, a kamarai jogtanácsos esetében csak az általa végzett ügyvédi tevékenységgel érintett helyiségekbe, az ügyvédi tevékenységgel összefüggésben keletkezett iratokat, nyilvántartásokat megtekinthetjük, azokról másolatot készíthetünk. Kamarai jogtanácsos esetében a hatósági ellenőrzés során a munkáltatóra vonatkozó titokvédelmi szabályokat (pl. banktitok) figyelembe kell venni és ezzel összhangban kialakítani az ellenőrzés folyamatát.

Ha a felmutatott okiratok hitelességének vagy teljességének megállapítása, vagy egyes vizsgálati megállapítások kiegészítése válik szükségessé, akkor a jogszabály alapján e célra rendelkezésre álló vagy nyilvánosan hozzáférhető nyilvántartásban adatellenőrzést kell végezni, illetve ha szükséges, akkor más ügyvédnél is ellenőrzést kell végezni. Ha más ügyvédnél is ellenőrzést kell végezni, a vizsgálóbiztos megkeresi az illetékes területi kamara elnökét az ellenőrzés elrendelése iránt.

Gyakorlati tanács: A vizsgálat elején a vizsgálók kérjék el az ellenőrzött ügyvédi tevékenység gyakorlója igazolványát, illetve mutassák be megbízó levelüket.

Érdemes egy „üres” jegyzőkönyv mintát pendrive-ra lementeni, és azt magunkkal vinni. Előfordulhat, hogy a pendrive az ellenőrzött számítógépébe információbiztonsági okokból nem csatlakoztatható, ezért érdemes emailben is egy üres jegyzőkönyv mintát elmenteni, illetve végső esetre papír alapon is kinyomtatni egy üres jegyzőkönyv mintát (2. számú melléklet). Kizárólag ügyvédek esetében a jegyzőkönyv elején külön szerepel, hogy az ellenőrzött rendelkezik-e megfelelő névtáblával. A névtábláról a vizsgálók készítsenek fénykép felvételt, amelyet később a vizsgálat lezárásakor a jegyzőkönyvhöz mellékeljenek. Lehetséges, hogy az ügyvédi iroda alirodával is rendelkezik, ahol szintén tart iratokat, illetve az is előfordulhat, hogy az ügyvédi iroda irattára teljesen máshol található, mint a székhely. Ezért ezekre vonatkozóan is nyilatkozatni kell a vizsgálat alá vont ügyvédet.

A vizsgálók minden esetben ellenőrizték az ellenőrzött által vezetett és bemutatott nyilvántartást/nyilvántartásokat. Ezek alapján a vizsgálók szűrőpróba szerűen válasszanak ki ügyeket konkrét vizsgálatra, lehetőleg úgy, hogy azok különféle ügycsoportokhoz tartozzanak (pl. ingatlan adásvétel, cég alapítás stb.), kamarai jogtanácsosok esetében 8 nappal előre szükséges meghatározni, hogy mely iratokat kéri az ellenőrzés során. Az eljárás során amennyiben indokoltnak tűnik, a vizsgálók kérjék meg az ellenőrzött ügyvédet, hogy lépjen be a JÜB-rendszerbe.

A Pmt. 73.§ (1a) alkalmazása során gazdasági társaság vagy egyéb gazdálkodó szervezet működtetése alatt a gazdasági társaság vagy egyéb gazdálkodó szervezet nyilvántartott adataiban, cégbíróság/bíróság előtti változásbejegyzési eljárás során történő Üttv. 2.§ (1)-(2) bekezdés szerinti tevékenységet kell érteni.

- az ellenőrzés lezárása: A vizsgálóbiztos az ellenőrzést ellenőrzési megállapításokkal zárja, amelyet meg kell küldeni az ellenőrzött ügyvédnek (ügyvédi iroda vezetőjének), a kamarai jogtanácsos esetében a munkáltató részére is. A megállapításokra az ellenőrzött ügyvéd, kamarai jogtanácsos esetében a munkáltatóval együtt 8 munkanapon belül írásban észrevételeket tehet/tehetnek. Ha az észrevételekben az ügyvéd jelzi, hogy az ellenőrzési megállapítások alapján a szükséges intézkedéseket elrendeli, az intézkedésekről további harminc napon belül tájékoztatni kell a vizsgálóbiztos.

A vizsgálóbiztos az intézkedésekről adott tájékoztatás beérkezését, illetve az észrevételre vagy az intézkedésekre biztosított határidő eredménytelen elteltét követő nyolc munkanapon belül köteles az ellenőrzés iratait a területi kamara elnökségének zártan kezelve megküldeni.

Gyakorlati tanács: amennyiben a vizsgálat nem tár fel hiányosságokat vagy szabálytalanságokat, akkor érdemes a jegyzőkönyv végére leírni, hogy a jegyzőkönyv egy példányát az ellenőrzött átvette, az abban foglalt észrevételeket, megállapításokat elfogadja. Egyéb észrevételt, megjegyzést, intézkedést nem kíván tenni. Így kikerülhető az oda- vissza levelezés, és időben gyorsabban lezárható a vizsgálat. Arról is nyilatkoztassuk az ellenőrzöttet, hogy kér-e hivatalos értesítést a vizsgálat lezárásáról.

3./ Kamarai jogtanácsosokra vonatkozó rendelkezések, amelyeket az ellenőrzés során figyelembe szükséges venni:

Az ügyfél-átvilágítás csak abban az esetben terheli a kamarai jogtanácsost, amikor a Pmt. 73. § (1a) bekezdésében meghatározott ügyletre kerül sor.

Kamarai jogtanácsos esetében a Pmt. 73. § (1a) bekezdésében foglalt jogügyletekkel összefüggő ügyfél-átvilágítási kötelezettségek az ellenjegyzéshez kapcsolódóan ellenőrizhetők. Kamarai jogtanácsosnak egyéb esetben nincs átvilágítási kötelezettsége.

Kamarai jogtanácsos esetében ügyleti megbízás alatt az ügyfele számára a Pmt. 73. § (1b) bekezdés alá nem tartozó tevékenység ellátását kell érteni. A kamarai jogtanácsos Pmt. szerinti szolgáltatónak minősülő ügyfele részére a szolgáltató Pmt. hatálya alá tartozó tevékenysége keretében végzett ügyvédi tevékenysége (Üttv. 2. § (1) bekezdése) alapján terhelő kötelezettségeket a kamarai jogtanácsos helyett annak ügyfele a rá, mint szolgáltatóra vonatkozó szabályok szerint teljesíti, így ez nem tartozik kamarai ellenőrzés alá.

A Pmt.-ben foglalt kötelezettségek betartásának ellenőrzése a közszféra kamarai jogtanácsosaira nem terjed ki, tekintettel arra, hogy tevékenységük alacsony kockázatúnak minősül.

4./ Az ellenőrzéseket érintő technikai jellegű megjegyzések:

- az ellenőrzésekben minden esetben két vizsgáló vegyen részt a Kamara oldaláról. Kamarai jogtanácsos ellenőrzése során lehetőleg kamarai jogtanácsos vizsgálóbiztosok járnak el.
- Az ellenőrzések (vizsgálatok) darabszáma a felvett jegyzőkönyvek darabszámától függ. Társas ügyvédi iroda esetén annyi jegyzőkönyvet kell felvenni, ahány tagja van az irodának (a nemleges jegyzőkönyvek is ellenőrzésnek számítanak).
- az ellenőrzésben résztvevő vizsgálók kiválasztása során szempont, hogy legalább egyikük olyan „tapasztalt” vizsgáló legyen, aki korábban már részt vett pénzmosás megelőzési

helyszíni vizsgálatban. A vizsgálói csapat a „tapasztalt” kolléga irányítása szerint jár el, az időpont egyeztetés illetve a vizsgálattal járó egyéb koordináció és adminisztráció szintén ennek a kollégának a feladata.

- a vizsgálat lezárásakor annak eredményéről értesíteni kell a területért felelős kamarai titkárt, valamint a terület koordinátorát. Amennyiben a vizsgálók szabálytalanságot észleltek a vizsgálat során, mindenképpen egyeztessenek a szakterületért felelős kamarai titkárral a további intézkedések megtétele céljából.
- a nyilvántartás vezetésénél az Üttv. 53. § adja a jogszabályi alapot, a JÜB nyilvántartáshoz az Üttv. 32. §-a. A Kamara nem rendelkezik ajánlással/mintával a nyilvántartás vezetésére vonatkozóan, ezért ezt csak alapelvi szinten lehet értékelni. Vagyis a nyilvántartás tartalmazza az Üttv. 53. § (2)-ben meghatározott alapvető adatokat, ezen felül kívánalom, hogy legyen naprakész, világos, kereshető, és valós adatokat tartalmazó.
- A tervek szerint a Kamara „zárt” honlapján a későbbiek során kialakításra kerül egy pénzmossással kapcsolatos felület, ahol formanyomtatványok, minták, FAQ, best practice kiadványok lesznek elérhetőek a vizsgálók számára, valamint ezek egy része a kamarai tagoknak is elérhető lesz

Mellékletek:

- 1. számú melléklet: értesítés az ellenőrzés elrendeléséről
- 2. számú melléklet: jegyzőkönyv minta
- 3. számú melléklet: megbízó levél
- 4. számú melléklet: megbízási szerződés
- 5. számú melléklet: „Tájékoztató az ügyvédi ellenjegyzésről és jó gyakorlatairól - Magyar Ügyvédi Kamara 3. kiadás 2019. május 1.” c. dokumentum 1.4.pontja „A megjelölt felek és képviselőik azonosítása és annak tanúsítása” (Kivonat)